

Pozitivismus byl jedním z posledních pokusů o vytvoření uzavřeného, všeobsahujícího a koherentního filosofického systému; systému, činícího si nárok na univerzálnost. Položil základy filosofii přírodních (ale i některých společenských) věd. Především vytvoření sociologie je zakladatelským činem Augusta Comta. Jeho základními prvky jsou agnosticismus, dynamický pohled na realitu, hierarchická konstrukce systému věd, vrcholící sociologií a omezení pozornosti jen na „poznávatelné“. Všechny tyto rysy souvisely s konkrétními společenskými změnami konce 18. a počátku 19. století. Pozitivismus byl programovým vyjádřením potřeb nové sociální skupiny – nositelky modernity - která se objevila v centru historického dění v průběhu VFBR – buržoazie. Vliv francouzského pozitivismu začal rokem 1826, kdy Comte poprvé vystoupil při veřejné přednášce, zhruba v 70. letech 19. stol. byl překonán pozitivismem anglickým, v jehož liberálním rámci původní Comtova filosofie změnila svůj despotický charakter. Od poloviny 19. století byl pozitivismus ve svých dvou hlavních variantách, kromě marxismu, nejvlivnějším filosofickým systémem 19. století, jak v Evropě, tak na americkém kontinentu, ale krátce po roce 1900 utrpěl celou sérii porážek a téměř ztratil vliv.

Tato práce se zabývá tzv. první fází pozitivismu, tedy obdobím od 30. let 19. století do konce 19. století, kdy Auguste Comte, John Stuart Mill a Herbert Spencer položili základy oběma větvím pozitivismu, francouzské a anglické a pozitivismus byl v globálním měřítku přijímán jako filosofická doktrína, prosazující moderní pokrok v materiální oblasti a tomu přizpůsobenou morálku člověka nového industriálního řádu. Podrobněji se zabývá především větví francouzskou, protože právě v této podobě byl pozitivismus přijat v roce 1867 v Mexiku.